

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ 7 ข้อดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดอุบัติเหตุทั่วไปที่เกิดขึ้นกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา
2. เพื่อศึกษาระดับโอกาสที่เกิดอุบัติเหตุกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา
3. เพื่อศึกษาระดับความเสียหายของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา
4. เพื่อศึกษาแนวทางป้องกันที่เกิดขึ้นกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าของโรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพาราทั่วประเทศไทย จำนวน 620 ราย และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทางธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเกิดอุบัติเหตุโดยทั่วไปภายในองค์กร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) มีข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนแรกเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของโอกาสที่เกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 3 ระดับคือ บ่อย ปานกลาง และน้อย

ส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่สามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับร่างภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try-out) โดยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จะคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ในส่วนของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science for Windows) ปรากฏค่าอำนาจจำแนกวิเคราะห์โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.430-2.446 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .869 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทางธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพาราพบว่า ธุรกิจอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีขนาดกลาง (คนงาน 51-100 คน) และมีระยะเวลาก่อตั้งธุรกิจมาเป็นเวลา 5-10 ปี

5.1.2 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดอุบัติเหตุขึ้นกับแรงงาน พบว่า อุบัติภัยที่เกิดขึ้นในองค์กร ส่วนใหญ่เกิดกับเพศชายมีอายุ 31-35 ปี มีอายุงานมากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี เกิดกับแรงงานที่เข้างานประเภทงานกะ (ปกติ) ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยที่สุด ได้แก่ เวลา 12.01-18.00 น. มีแรงงานที่ได้รับอุบัติเหตุโดยเฉลี่ย 3-5 รายต่อปี สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ คือ ความประมาทสิ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ คือ ทำางการทำงาน และการยกของสาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ คือ วัตถุหรือสิ่งของหนีบ/ดิ่ง/ตัด อวัยวะที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ คือ มือ/นิ้วมือ ความร้ายแรงของอุบัติเหตุส่วนใหญ่ คือ หายงานไม่เกิน 3 วัน โอกาสและมูลค่าความเสียหายต่อปีที่เกิดจากการที่แรงงานประสบอุบัติเหตุส่วนใหญ่ คือ มีการเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง มูลค่าความเสียหายมีวงเงินไม่สูงส่วนใหญ่สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีทั้งแพทย์และพยาบาลประจำ ไม่มีการจัดฝึกอบรมการปฐมพยาบาล เบื้องต้นไม่มีการทำประกันอุบัติเหตุให้กับพนักงาน และมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย น้อยกว่า 4 คน

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเกิดอุบัติเหตุโดยทั่วไปภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมกับระยะเวลาการก่อตั้งธุรกิจพบว่าลักษณะการเกิดอุบัติเหตุโดยทั่วไปภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางธุรกิจ ด้านระยะเวลาการก่อตั้งธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ประเด็น ได้แก่ อายุของแรงงานที่ประสบอุบัติเหตุอายุงานของแรงงานที่ประสบอุบัติเหตุจำนวนแรงงานที่ได้รับอุบัติเหตุโดยเฉลี่ยต่อปีสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุสิ่งทำให้เกิดอุบัติเหตุอวัยวะที่เกิดอุบัติเหตุการมีแพทย์หรือพยาบาลประจำการทำประกันอุบัติเหตุและจำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเกิดอุบัติเหตุโดยทั่วไปภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมกับขนาดของธุรกิจพบว่าลักษณะการเกิดอุบัติเหตุโดยทั่วไปภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางธุรกิจ ด้านขนาดของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ อายุของแรงงาน อายุงาน จำนวนแรงงานที่ได้รับอุบัติเหตุโดยเฉลี่ยต่อปี การมีแพทย์หรือพยาบาลประจำ การจัดฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การทำประกันอุบัติเหตุ และจำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

5.1.3 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความเสียหายของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา พบว่า การเกิดอุบัติเหตุโดยภาพรวมมีระดับความเสียหายอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าลักษณะการเกิดอุบัติเหตุที่มีระดับความเสียหายอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ วัตถุหรือสิ่งของ หนีบ/ดึง/ตัด วัตถุหรือสิ่งของ กระแทก/ชนและวัตถุหรือสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ ส่วนลักษณะการเกิดอุบัติเหตุที่มีระดับความเสียหายอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ผลจากความร้อนสูง/สัมผัสของร้อนอุบัติเหตุจากยานพาหนะสัมผัสสิ่งมีพิษ สารเคมี และไฟฟ้าลัดวงจร ตามลำดับ

เปรียบเทียบระดับความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม จำแนกตามระยะเวลาการก่อตั้งธุรกิจพบว่าระดับความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ.05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลจากความร้อนสูง/สัมผัสของร้อนและด้านสัมผัสสิ่งมีพิษ สารเคมี

เปรียบเทียบระดับเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม จำแนกตามขนาดของธุรกิจพบว่าระดับความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมจำแนกตามสถานภาพทางธุรกิจด้านขนาดของธุรกิจ โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

5.1.4 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาโอกาสที่เกิดอุบัติเหตุกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา พบว่า การเกิดอุบัติเหตุโดยภาพรวมมีระดับโอกาสการเกิดอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าลักษณะการเกิดอุบัติเหตุที่มีระดับโอกาสการเกิดอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ วัตถุหรือสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ วัตถุหรือสิ่งของ กระแทก/ชนและวัตถุหรือสิ่งของหนีบ/ดึง/ตัดส่วนลักษณะการเกิดอุบัติเหตุที่มีระดับโอกาสการเกิดอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ผลจากความร้อนสูง/สัมผัสของร้อนอุบัติเหตุจากยานพาหนะสัมผัสสิ่งมีพิษ สารเคมีและไฟฟ้าลัดวงจร ตามลำดับ

เปรียบเทียบโอกาสการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม ด้านระยะเวลาการก่อตั้งธุรกิจพบว่าระดับโอกาสการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุหรือสิ่งของ กระแทก/ชน

เปรียบเทียบโอกาสการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรม จำแนกตามขนาดของธุรกิจพบว่าระดับโอกาสการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุหรือสิ่งของ พังทลาย/หล่นทับด้านวัตถุหรือสิ่งของกระแทก/ชน และด้านไฟฟ้าลัดวงจร

5.1.5 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางป้องกันที่เกิดขึ้นกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา พบว่า โดยภาพรวมมีการฝึกอบรมวิธีปฏิบัติที่ปลอดภัยต่อการทำงานตลอดจนมีการติดตั้งสายดินเพื่อป้องกันการเกิดไฟฟ้าลัดวงจรและมีการกำหนดเส้นทางเดินรถให้ชัดเจนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากยานพาหนะ

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางป้องกันการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมกับระยะเวลาการก่อตั้งธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านวัตถุหรือสิ่งของ หนีบ/ดึง/ตัดด้านไฟฟ้าลัดวงจรและด้านอุบัติเหตุจากยานพาหนะ

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางป้องกันการเกิดอุบัติเหตุภายในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมกับขนาดของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านวัตถุหรือสิ่งของ พังทลาย/หล่นทับด้านวัตถุหรือสิ่งของ กระแทก/ชนและด้านอุบัติเหตุจากยานพาหนะ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้จากผลการวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายเพื่อสรุปเป็นข้อยุติให้ทราบถึงข้อเท็จจริงโดยมีการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนหรือขัดแย้งได้ 2 ข้อ ดังนี้

5.2.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการเกิดอุบัติเหตุทั่วไปที่เกิดขึ้นกับแรงงานพบว่า ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับแรงงานประเภทกะ (ปกติ) ช่วงเวลาที่เกิด ได้แก่ เวลา 12.01-18.00 น. ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนัฐ (2549) ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาอัตราความชุกของอุบัติเหตุและพฤติกรรมเสี่ยงของคนในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป ไม้ยางพารา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การเกิดอุบัติเหตุของคนงานส่วนใหญ่เกิดอุบัติเหตุในเวลาการปฏิบัติงานกะบ่ายในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 44.44

5.2.2 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับโอกาสที่เกิดอุบัติเหตุกับแรงงานที่ปฏิบัติงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา โดยภาพรวมพบว่า การเกิดอุบัติเหตุมีระดับโอกาสการเกิดอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุที่มีระดับโอกาสการเกิดอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ วัตถุหรือสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ/วัตถุหรือสิ่งของกระแทก/ชน และวัตถุหรือสิ่งของหนีบ/ดึง/ตัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนัฐ(2549) ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาอัตราความชุกของอุบัติเหตุและพฤติกรรมเสี่ยงของคนในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพาราซึ่งผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง “แนวทางการป้องกันอุบัติเหตุและความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา” ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานดังต่อไปนี้

5.3.1 ด้านพยาบาลอาชีวอนามัย และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

ผู้ประกอบการควรจัดให้มีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความรู้และเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้คนงานมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุลดลง

5.3.2 ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สำนักงานแรงงานจังหวัด สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน

ประสานงานกับพยาบาลอาชีวอนามัย เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยและผู้ประกอบการโรงงาน ในการจัดกิจกรรมให้ความรู้เพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 ด้านผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปไม้ยางพารา

5.3.3.1 มีการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

5.3.3.2 มีการให้ความรู้เรื่องแนวทางในการป้องกันการอุบัติเหตุและความปลอดภัยในการทำงานเป็นลายลักษณ์อักษรและติดประกาศในสถานที่ทำงาน หรือสถานที่ที่คนงานสามารถมองเห็นได้ชัดเจน รวมทั้งประกาศเตือนให้ระวังอันตรายจากการทำงาน ในตำแหน่งที่มักเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

5.3.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุและความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา เพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะขอเสนอแนะให้มีการวิจัยดังนี้

5.3.4.1 ศึกษารูปแบบหรือวิธีการส่งเสริมให้คนงานเลื่อยไม้ในโรงงานแปรรูปไม้ยางพาราลดพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

5.3.4.2 ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ เปรียบเทียบกัน เพื่อทราบว่าแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ นั้นจะได้ผลในกรณีใด

5.3.4.3 ศึกษาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุโดยใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาร่วมวิเคราะห์ เช่น ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งที่บอกว่าสาเหตุของอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เราเห็นเป็นแค่ส่วนหนึ่งของสาเหตุจิตใต้สำนึก หรือพฤติกรรมที่แท้จริงอย่างไรที่เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

